

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

10 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judecători – Nicolae Gordilă, Elena Covalenco,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Oleg Popov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 14 februarie 2013, în cauza penală în privința lui

Bîzgu Nicolai Gheorghi, născut la 01 septembrie 1972, originar și domiciliat în s. Țîntăreni, r-1 Anenii Noi.

1. *Examinat în prima instanță: 24.09.2012-12.12.2012*
2. *Examinat în instanța de apel: 05.01.2013-14.02.2013*
3. *Examinat în instanța de recurs: 04.06.2013-10.07.2013*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 12 decembrie 2012, Bîzgu N.G. a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 180 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

2. Potrivit sentinței Bîzgu N.G. pe parcursul anului 2012 a comis acte de violență în familie în privința soției sale Bîzgu Mariana, agresînd-o sistematic verbal sau fizic. În iarna anului 2012 Bîzgu N.G. aflîndu-se la domiciliul său din s. Țîntăreni, r-1 Anenii Noi și fiind în stare de ebrietate alcoolică, avînd scopul intimidării soției sale și întru demonstrarea supremației sale fizice, discreditarea în fața copiilor s-a exprimat cu cuvinte necenzurate în adresa acesteia și ulterior îi aplica lovituri cu pumnii pe diverse părți ale corpului, cauzîndu-i dureri fizice și suferințe psihice.

Tot el, a fost învinuit de organele de urmărire penală că la 01 iulie 2012 aflîndu-se la domiciliul său din s. Țîntăreni, r-1 Anenii Noi, urmărind scopul intimidării soției sale Bîzgu M., aplicînd violența fizică și psihică în privința acesteia și întru demonstrarea supremației sale, în timpul certii se exprima cu cuvinte necenzurate în adresa soției, ulterior i-a aplicat două lovituri cu palma peste față, i-a rupt hainele în care era îmbrăcată în prezența copiilor minori, fapt ce a determinat-o pe ultima să consume substanțe toxice „Zolan” pentru a se sinucide, în rezultatul cărui fapt a fost internată în spitalul raional Anenii Noi cu diagnosticul - intoxicație acută, cauzîndu-i soției sale suferințe psihice și fizice.

Acțiunile lui Bîzgu N.G. au fost calificate în baza art. 201¹ alin. (1) Cod Penal – *violența în familie, adică acțiunea manifestată fizic și verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică și psihică.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bîzgu N.G., să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis,

invocând că instanța eronat a recalificat acțiunile inculpatului din art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal în art. 201¹ alin. (1) Cod Penal, ignorând declarațiile părții vătămate, martorilor și altor probe și la stabilirea pedepsei instanța nu a luat în considerație circumstanțele agravante, și ca urmare pedeapsa stabilită nu este adecvată faptei și pericolului social al acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 14 februarie 2013, a fost respins apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut că apelul procurorului este nefondat și urmează a fi respins din considerentele că în ședința instanței de apel, fiind audiată, partea vătămată a explicat că nu a avut intenția de a se sinucide din cauza acțiunilor ilegale ale fostului său soț, ci doar a urmărit scopul de a-l speria, deoarece era sigură că ei nu i se poate întâmpla nimic rău, din motiv că otrava era veche.

În continuare, instanța de apel a considerat că deoarece partea vătămată nu împărtășește aceleași viziuni cu procurorul precum că prin acțiunile sale fostul soț a determinat-o la sinucidere, pentru instanța de apel a devenit imposibil de demonstrat intenția Bîzgu M. de a se sinucide, deoarece noțiunea de determinare înglobează mai multe sensuri, printre care: a condiționa în mod necesar, a servi drept cauză pentru apariția sau dezvoltarea unui fapt, a unui fenomen, a face ca cineva să ia o anumită decizie. Doctrina de specialitate expres prevede că în cazul determinării la sinucidere este necesar a stabili că anume făptuitorul a condiționat decizia victimei de a se sinucide, dar nu a dorit numai decît acest rezultat. Pe cînd în cazul dat, nu putem vorbi de determinare la sinucidere a părții vătămate, atîta timp cît aceasta neagă intenția sa de a se sinucide, mai ales că prin acțiunile sale violente inculpatul a determinat-o anterior condamnării sale pe partea vătămată la desfacerea căsătoriei și trecerea cu traiul separat, astfel nefiind permanent în contact cu partea vătămată inculpatul nu a putut să o determine pe fosta sa soție la sinucidere.

De asemenea instanța de apel a menționat că vinovăția lui Bîzgu N.G. în săvîrșirea anume a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) Cod penal și nu art. 201¹ alin. (3) lit. b) Cod penal a fost cu certitudine stabilită în cadrul ședinței de judecată, în baza probelor administrate pe caz și motive de recalificare a acțiunilor inculpatului după cum solicită procurorul lipsesc.

Instanța de apel a menționat că la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de fond a ținut cont de gradul și caracterul pericolului social al infracțiunii, de persoana inculpatului, de circumstanțele care atenuază răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

De asemenea, s-a ținut cont de prevederile art. 76 Cod penal, ca circumstanțe atenuante fiind reținute: căința sinceră, prezența copiilor minori și comiterea infracțiunii ușoare pentru prima dată, iar circumstanțe agravante în conformitate cu prevederile art. 77 Cod penal, nu au fost reținute.

5. Decizia este atacată cu recurs de către procurorul, Oleg Popov, în care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată. Criticile formulate de recurent privesc, în esență, temeiurile de casare prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, argumentînd

prin faptul că instanța de apel a dat o apreciere eronată probelor administrate pe caz și a ignorat declarațiile părții vătămate date la etapa urmăririi penale.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, procurorul fiind în drept să declare recurs ordinar, atît în latura penală, cît și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărîrilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Esențial de arătat este și că, în conformitate cu prevederile art. 232 Cod de procedură penală, (1) actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la administrația locului de detenție, la unitatea militară, la administrația instituției medicale sau la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen. Înregistrarea sau confirmarea făcută de către administrația locului de detenție, a unității militare sau a instituției medicale pe actul depus, precum și recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii actului. (2) Cu excepția termenului prevăzut pentru căile de atac, actul efectuat de procuror se consideră ca depus în termen dacă data la care a fost trecut în registrul de ieșire a actelor se încadrează în termenul cerut de lege pentru efectuarea actului.

Reieșind din materialele cauzei, conform procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 14 februarie 2013, participanților la proces printre care era și procurorul Oleg Popov, instanța de apel le-a adus la cunoștință despre faptul că la 26 februarie 2013, ora 11.00, „textul deciziei integrale va fi dat citirii” (f.d. 123 verso).

Totodată, potrivit datei de pe ștampila de înregistrare a recursului ordinar a Curții Supreme de Justiție cu nr. de intrare 3369 (f.d.136), recursul declarat de către procurorul Oleg Popov a fost depus la 18 aprilie 2013.

Prin urmare, față de cele mai sus precizate, invocînd doctrina și practica judiciară, Colegiul reține că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ

și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

În cazul atacării hotărârilor judecătorești de către procuror cu apel, recurs, recurs ordinar sau recurs în anulare, momentul depunerii acestor contestații se consideră data la care a fost trecut în registrul de intrare a actelor în cancelarie instanței de judecată.

Această concluzie este în concordanță cu explicațiile date de către Plenul Curții Supreme de Justiție la pct. 19) al Hotărârii din 24.12.2012, nr. 12 – „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale”, conform căroră, în sensul alin. (2) art. 232 Cod de procedură penală, modalitatea depunerii apelului, recursului pentru procuror, diferă de cea exercitată de celelalte părți în proces, care pot depune actul procedural inclusiv la oficiul poștal prin scrisoare recomandată, însă pentru procuror se va lua în considerație data la care apelul sau recursul a fost trecut în registrul de intrare a actelor instanței de judecată și nu în registrul de ieșire a actelor procuraturii sau data expedierii de la oficiul poștal.

Revenind la cauza penală ce face obiectul recursului, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către procuror a expirat la sfârșitul zilei de 28 martie 2013.

Astfel, Colegiul concluzionează că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către procuror a expirat, depășindu-l cu 21 zile.

În același context Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin hotărârea în cauza Ghirea versus Moldova din 26 iunie 2012 (cererea nr. 15778/05), a constatat că a avut loc violarea articolului 6 § 1 din Convenție, unde s-a menționat că, este incontestabil că perioada de atac începe să curgă atunci când instanța de judecată a informat părțile despre faptul că sentința este motivată. În speță, instanța națională a suspendat termenul de atac în favoarea statului, deoarece procurorul responsabil de caz a fost în concediu. În acest sens Curtea a notat că, reclamantul a fost dezavantajat față de acuzare, care putea extinde termenul legal de prescripție.

Curtea reiterează că principiul egalității armelor – care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil - presupune ca fiecare parte beneficiază de o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cazul, în condițiile care nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.

În continuare, Curtea a constatat că, interpretarea oferită de către instanțele judecătorești naționale prevederilor legale aplicabile în această cauză a avut un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 al Convenției, deoarece interpretarea oferită de către instanțele judecătorești naționale a permis statului, care a fost reprezentat de către procuror, să declare un apel în pofida expirării termenului de prescripție.

Așadar, Colegiul penal, în urma examinării hotărârii menționate și a actelor cauzei, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către procuror a expirat, și prin urmare recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bender, Oleg Popov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 14 februarie 2013, în cauza penală în privința lui **Bîzgu Nicolai Gheorghii**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 iulie 2013.

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nicolae Gordilă

Elena Covalenco